

EMEK ARAŞTIRMA RAPORU

OHAL'de Kamu İstihdamı ve

Genel İşler İşkolu

(Haziran, 2017)

- ✓ **2016 Yılında Toplam İstihdamda Kamunun Payı Sadece Yüzde 13!**
- ✓ **2016 Yılında Kamudan 83 Bin 45 Kişi İhraç Edildi, Kamu İstihdamı 60 Bin 611 Kişi Azaldı!**
- ✓ **Belediye Çalışanlarının Sadece Yüzde 19,2'si Sürekli İşçi Kadrosunda!**
- ✓ **Belediye İşçilerinin Yüzde 73'ü Taşeron Şirketlerde Çalışıyor!**
- ✓ **Belediyelerden 2 Binin Üzerinde Çalışan (İşçi+Memur) İhraç Edildi!**

Kamu politikalarının dönüşümü genel olarak istihdamı etkilemekle birlikte, ülkede yaşanan sıkıyönetim, olağanüstü hal ve darbelerin de kamu istihdamı üzerine etkisi vardır. Bu durumun en son örneği 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişiminin ardından kamuda başlatılan ihraçlardır. Hükümet, darbe girişiminin ardından Anayasa'nın 120. maddesine dayanarak, 21 Temmuz 2016 tarihinden başlamak üzere tüm ülkede üç ay süreyle OHAL ilan etmiştir¹. Bu süreçte OHAL düzenlemesi genişletilmiş, 21 Temmuz 2016'dan 29 Nisan 2017'ye kadar 24 tane Kanun Hükmünde Kararname (KHK) yayımlanmıştır.

¹ Olağanüstü hal, 19 Ekim 2016, 3 Ocak 2017 ve 19 Nisan 2017 tarihlerinde olmak üzere üç kez daha uzatılmıştır.

21 Temmuz 2016 - 29 Nisan 2017 arasındaki OHAL döneminde herhangi bir somut gerekçe ya da kanıt sunulmaksızın, sadece 'terör örgütüne aidiyeti, iltisakı ya da irtibatı bulunduğu' yönündeki genel iddialarla toplam 104 bin 771 kamu görevlisi ihraç edilmiştir. Yapılan itirazlar üzerine hakkında ihraç kararı verilenlerin sadece 1.389'u hakkındaki ihraç kararı ve diğer tedbirler kaldırılmıştır.³ İhraç edilenlerin arasında 5 bin 295 akademisyen (Profesör, Yrd. Doç, Doç, Dr. ve araştırma görevlisi) bulunmaktadır. Yine bu dönemde birçok dernek, vakıf ve sivil toplum örgütü kapatılmıştır.

OHAL süreci ve yaşanan ihraçlar nedeniyle 2016 yılı için hazırladığımız Kamu İstihdam Raporu'nu, bir önceki seneye karşılaştırmamız olanaklı değildir. Çünkü 2015-2016 yıllarında kamu istihdamında önemli değişimler yaşanmıştır. Bu nedenle, 2016 yılını değerlendirmek için hazırlanan Kamu İstihdam Raporu'nda, 15 Temmuz darbe girişimi öncesindeki altı aylık dönem ile sonrasındaki altı aylık dönem karşılaştırılarak ele alınmıştır.

KAMUDAN İHRAÇLAR

Olağanüstü haller, 27 Ekim 1983 tarihinde yürürlüğe giren 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu kapsamında belirtilen tabii afet, tehlikeli salgın hastalıklar, ağır ekonomik bunalım ve "anayasa ile kurulan hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin ortaya çıkması veya şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması" olarak nitelendirilen durumlardır.

Bu hallerin bir veya birden fazlasının görülmesi durumunda Cumhurbaşkanı'nın başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, Milli Güvenlik Kurulu'nun görüşünü de aldıktan sonra, yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir.

Olağanüstü hal ilk kez 2 Mart 1984 yılında Bitlis'te ilan edilmiş ve 1980 sonrasında sıkça uygulanmış, ancak kamuda topluca işten çıkarmalarla sonuçlanmamıştır.² Ancak siyasi darbelerden sonra kamuda topluca işten çıkarma örnekleri görülmüştür. Örneğin 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971, 12 Eylül 1980 askeri müdahaleleri sonrasında işin niteliğinin dışında, siyasi nedenlerle kamuda ihraçlar gerçekleşmiştir.

² Tarihsel sıralama, 'OHAL' tarihi (<http://www.ntv.com.tr>) ve Güneydoğu'da 'Olağanüstü Hal' 15. Yılında (<http://www.hurriyet.com.tr>) haberleri ile ve Olağanüstü Hâl Bölge Valiliği, (<https://tr.wikipedia.org>)'dan derlenmiştir.

³ Uluslararası Af Örgütü, Gelecek Karanlık- Türkiye'de İhraç Edilen Kamu Çalışanlarına Yönelik Sonu Gelmeyen Baskılar Raporu, [https://www.amnesty.org.tr/public/uploads/files/GelecekKaranlikTRAmnesty\(1\).pdf](https://www.amnesty.org.tr/public/uploads/files/GelecekKaranlikTRAmnesty(1).pdf) Erişim:23.05.2017

➤ **TOPLAM İSTİHDAMDA KAMUNUN PAYI SADECE YÜZDE 13!**

Türkiye’de istihdam yapısı 1980 sonrasında ciddi bir dönüşüme girmiş, kamu yönetimi anlayışında neo-liberal politikaların hakim olması, istihdamda güvencesiz çalışma biçimlerinin yaygınlaşmasıyla sonuçlanmıştır. Hızlı kentleşmeye ve tarımsal istihdamdaki azalışa paralel olarak, istihdam edilenler içinde ücretli çalışanların sayısı artmıştır. 2016 yılında ücretli ve yevmiyeli olarak çalışanların sayısı önceki yıla göre yüzde 3 artarak 18 milyon 377 bine yükselmiştir. Toplam istihdamda en geniş tanımıyla işçi (ücretli ve yevmiyeli) olarak çalışanların oranı da 2016 yılında yüzde 67,5’e ulaşmıştır. Resmi veriler, alın terinden başka geçim kaynağı olmayan işçilerin sayısının her geçen gün arttığını göstermektedir.

Tablo 1. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumu (2015-2016 Dönemi)

	Ücretli veya Yevmiyeliler	İşverenler	Kendi Hesabına Çalışanlar	Ücretsiz Aile İşçisi	Toplam İstihdam
2015	17.827.000	1.175.000	4.468.000	3.150.000	26.620.000
2016	18.377.000	1.239.000	4.536.000	3.053.000	27.205.000

Kaynak: TÜİK Hane Halkı İşgücü Anketlerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

Toplam istihdam içinde kamu ve özel sektör ağırlıklarına baktığımızda ise 2015-2016 yılları arasında belirgin bir değişimin olmadığı görülmektedir. İstihdam, kamu sektöründe bir yılda 33 bin 481 kişi artarken, özel sektörde 550 bin 519 kişi artmıştır. 2016 yılında toplam istihdam içerisinde kamu sektörünün payı yüzde 13,1 iken özel sektörün payı yüzde 86,9 olmuştur.

Tablo 2. Kamuda ve Özel Sektörde İstihdama İlişkin Veriler (2015-2016)

Yıllar	Toplam İstihdam	Özel Sektörde İstihdam		Kamu Sektöründe İstihdam	
		Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran(%)
2015	26.621.000	23.092.942	86,75	3.528.058	13,25
2016	27.205.000	23.643.461	86,90	3.561.539	13,10
2015’ten 2016’ya değişim oranı (%)	+ yüzde 2,19	+ yüzde 2,38		+ yüzde 0,95	

Kaynak: Maliye Bakanlığı BÜMKO Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Kamu Sektörü İstihdam Verileri IV. Dönem (Aralık) ile TÜİK Hane Halkı İşgücü İstatistikleri ile hazırlanmıştır.

➤ **KAMU İSTİHDAMI HAZİRAN-ARALIK 2016 DÖNEMİNDE 60 BİN 611 KİŞİ AZALDI!**

Maliye Bakanlığının verilerine göre kamuda istihdam edilenlerin sayısı, 2016'nın ilk yarısında 3 milyon 622 bin 150 iken, OHAL şartlarının hüküm sürdüğü yılın ikinci yarısında 60 bin 611 kişi azalarak 3 milyon 561 bin 539'a düşmüştür. Oysaki 2016 yılı Temmuz ayından 2016 yılı sonuna kadar altı KHK yayınlanmış⁴ ve toplamda 83 bin 45 kişi ihraç edilmiş ve 229 kişi görevlerine dönmüştür.⁵ KHK'lar ile görevinden ihraç edilenler ile Maliye Bakanlığı verileri arasında yaklaşık 22 bin 205 kişilik bir fark bulunmaktadır. Bu farkın da emekli olanlar ya da çeşitli sebepler ile kamudan ayrılanlar ile birlikte kamuda yeni istihdam edilenlerden kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Tablo 4. Kamu Sektöründe İstihdama İlişkin Veriler (2016 Yılları-2. ve 4. çeyrek)

	Haziran 2016	Aralık 2016	Hazirandan Aralık'a Fark	Değişim Oranı (%)
Memur	2.928.353	2.854.243	- 74.110	- 2,5
Sözleşmeli Personel	154.171	180.377	+ 26.206	+ 17
İşçi (Sürekli-Geçici)	420.151	408.193	- 11.958	- 2,8
Sürekli İşçi	389.442	385.419	- 4.023	- 1
Geçici İşçi	30.709	22.774	- 7.935	- 25
Geçici Personel	22.239	21.490	- 749	- 3,4
Diğer	97.236	97.236	-	-
Toplam	3.622.150	3.561.539	- 60.611	- 1,7

Kaynak: Maliye Bakanlığı BÜMKO Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Kamu Sektörü İstihdam Verileri II. ve IV. Dönem sonuçlarından derlenmiştir.

*2016 Yılında Memur Sayısı 74 bin 110 Kişi Azaldı.

2016'nın Ocak-Haziran dönemini kapsayan ilk yarısından Temmuz-Aralık dönemini kapsayan ikinci yarısına kadar en fazla azalış ise memurlarda gerçekleşmiştir. 2016 yılı Haziran ayında 2 milyon 928 bin 353 olan memur sayısı 2016 Aralık ayında **74 bin 110 kişi (yüzde 2,5) azalarak 2 milyon 854 bin 243** olmuştur.

* 2016'da Kamu İstihdamında En Fazla Artış Sözleşmeli Personelde Oldu.

Yılın iki yarısı arasında, istihdamda en fazla artışın sözleşmeli personelde gerçekleştiği görülmektedir. 2016 yılı Haziran ayında 154 bin 171 olan sözleşmeli personel sayısı 2016 Aralık ayında **26 bin 206 kişi (yüzde 17) artarak 180 bin 377'e** çıkmıştır.

⁴ 668, 669, 670, 672, 675, 677 Sayılı KHK'lar.

⁵ OHAL'in çetelesi <http://mecliste.org> Erişim:23.05.2017

* Kamuda İşçi İstihdamı ise Yüzde 2,8 Azaldı.

2016'nın Ocak-Haziran aylarını kapsayan ilk yarısından, Temmuz-Aralık dönemini kapsayan ikinci yarısına kadar olan dönemde, kamuda işçi sayısının, memur sayısından daha hızlı azaldığı görülmektedir. 2016 yılı Haziran ayında 420 bin 151 olan kamudaki işçi sayısı 2016 Aralık ayında **11 bin 958 kişi (yüzde 2,8) azalarak 408 bin 193** olmuştur. Bu azalmanın 7 bin 935'i geçici işçilerde gerçekleşirken, 4 bin 23'ü ise sürekli işçilerde olmuştur.

➤ GENEL İŞLER İŞKOLUNDA ÇALIŞANLARIN SADECE YÜZDE 19,2'Sİ SÜREKLİ İŞÇİ KADROSUNDA!

Genel işler işkolunda güvencesiz istihdam yaygındır. Bu işkolu, belediyelere kanun ile verilen yerel hizmetlerde, kamu idarelerinde temizlik hizmetlerinde ve konut işlerinde çalışan işçileri kapsar. Bu işçilerin çoğunluğu da taşeron firmalarda çalışmaktadır. Tablo 6'da görüleceği üzere belediye hizmetlerinde doğrudan sürekli işçi kadrosunda çalışanların oranı yüzde 19,2'dir. Geriye kalan yüzde 80,8'i ise belediyelerdeki taşeron firmalarda çalışan işçileri, kamu idarelerindeki temizlik hizmetlerini yapan taşeron işçileri ve konut işlerinde çalışan işçileri kapsamaktadır.

Tablo 5. Genel Hizmetler İşkolunda İstihdama İlişkin Veriler (Ocak 2017)

	Sayı	Oran (%)
Belediyelerde çalışan işçiler	175.960	Yüzde 19,2
Belediyelerde Sürekli İşçi	79.973	Yüzde 45,5
BİT'lerde (Belediye iktisadi teşekkülleri) Çalışan İşçi	90.270	Yüzde 51,3
Geçici İşçi	5.717	Yüzde 3,2
Belediyeler ile kamu idarelerindeki temizlik hizmetlerinde taşeron firmalarda çalışan işçiler ve konut işlerinde çalışan işçiler	740.997	Yüzde 80,8
Genel işler işkolundaki toplam işçi	916.957	100

Kaynak: TÜİK Kamu Sektörü İstihdam Verileri IV. Dönem sonuçları ile ÇSGB tarafından hazırlanan işkolları istatistiklerine ilişkin tebliğden derlenmiştir (Ocak 2017 Tebliği).

- **Belediyelerde Çalışan İşçilerin Yüzde 73'ü Taşeron Şirketlerde Çalışıyor!**

Belediyelerde çalışan işçilerin çoğunluğu taşeron şirketlerde çalışıyor. Belediyelerde taşeron şirketlerde çalışan işçilerin sayısına ilişkin en güncel veri 2015 Yılı Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu'nda yayınlanmıştır. Buna göre belediyelerde taşeron şirketlerde çalışan işçilerin sayısı 309 bin'dir. 2015 yılı kamu istihdam verilerinde ise belediyelerce doğrudan sürekli işçi kadrosunda çalıştırılanların sayısı 113 bin 934 kişidir. Bu sayılar çerçevesinde yaptığımız hesaplama göre belediyelerdeki toplam istihdamın yüzde 73'ünü taşeron şirketlerde çalışan işçiler oluşturmaktadır. Bu oranın da gün geçtikçe arttığını söyleyebiliriz. Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu'nda 2014 yılında belediyelerdeki taşeron şirketlerde çalışan işçi sayısı 221 bin 522 iken, bir yılda yüzde 39,5 artarak 308 bin 998 olmuştur.

Tablo 6. 2015 Yılında Belediyelerde Sürekli İşçi Kadrosunda ve Taşeron Firmalarda Çalışan İşçi Sayıları

	İşçi Sayısı	Yüzdesi
Belediyelerde Sürekli İşçi Kadrosunda Çalışan İşçi Sayısı⁶	113.934	27
Belediyelerde Taşeron İşçi Sayısı	308.998	73
Toplam	422.932	100

Kaynak: Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu (2015) ve TÜİK Kamu Sektörü İstihdam Verileri IV. Dönem (2015).

Diğer taraftan belediyelerde çalışanların tümü de sürekli işçi kadrosunda değildir. Belediyelerde çalışan işçilerin yüzde 3,2'si geçici, yüzde 45,5'i sürekli işçi kadrosunda, yüzde 51,3'ü de Belediye İktisadi Teşekkülleri'nde çalışmaktadır.⁷

⁶ Belediyelerde sürekli işçi kadrosunda çalışan işçi sayısı, BİT'lerde çalışan işçi sayısına ilişkin verilerin yetersizdir. Çünkü yaptığımız araştırmada 2015 Aralık ayında BİT'lerde çalışan işçi sayısı 16 bin 793 iken, 2016 Mart ayında 64 bin 216 artarak 81 bin 9 kişiye çıkmıştır. Yaklaşık üç aylık bir dönemde bu kadar yüksek bir artışın nedenini TÜİK Bilgi Merkezi'ne sorduk ve 29 Mayıs 2017 tarihinde gelen yanıtta verilerin güncellendiği için böyle bir farklılığın ortaya çıktığını belirttiler. Gelen yanıt şöyledir: "Yayınlanmış olduğumuz kamu istihdam verileri Maliye Bakanlığı'ndan alınan idari kayıta dayalı verilerdir. Mailinizde belirtmiş olduğunuz Belediye İktisadi Teşekkülleri'ndeki sürekli işçi sayısındaki artış ile ilgili olarak Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü ile görüşülmüştür. Bu artışın belediyelerden derlenen verilerde veri derleme aşamasında yapılan iyileştirmeden kaynaklandığını ifade etmişlerdir."

⁷ Belediye İktisadi Teşekkülleri (BİT'ler) 1980'li yılların ortasından itibaren belediyelerdeki emek maliyetini ve belediye personel sayısını düşürmek için kurulmuş belediye şirketleridir. BİT'lerin ayrı bir özel hukuk tüzel kişiliği vardır ve hizmet ihalesi yöntemi ile çalışır.

➤ **BELEDİYELERDEN İHRAÇ EDİLENLERİN SAYISI 2 BİN 189 KİŞİYİ BULDU!**

OHAL sürecinde çok sayıda belediye çalışanı da ihraç edilmiştir. İhraçlar iki biçimde yaşanmıştır: Birincisi KHK'lar, ikincisi ise belediye başkanlarının tutuklanarak yerlerine merkezi idare tarafından atanan kamu görevlilerinin işçileri iş akdinin askıya alınması ya da Valilik emriyle taşeron şirketlerde çalışan işçilerin iş akdinin sona erdirilmesi yoluyla olmuştur.

23 Temmuz 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 667 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile yerel yönetimlerde çalışan kamu görevlileri ve işçileri de kapsayan bir düzenleme yapılmıştır:

Bu kapsamda, terör örgütlerine veya milli güvenliğe karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya yakınlığı ya da irtibatı olduğu değerlendirilen “mahalli idareler personeli” (işçiler dahil) valinin veya vali başkanlığındaki kurulun teklifiyle İçişleri Bakanı'nın onayıyla kamu görevinden çıkarılacağı, görevine son verilenlerin bir daha kamu hizmetinde istihdam edilemeyeceği ve doğrudan ya da dolaylı görevlendirilemeyeceği düzenlenmiştir. Bu düzenlemede belirtilen terör örgütü ve yasadışı yapılanmaya yakınlık veya irtibatı cümlesi çok geniş olup, idarenin keyfi uygulamalarına imkan verecek ölçüde olduğundan tehlikeli bir durumdur. İdare kendi düşüncesinde olmayan bir kamu personelini ve işçiyi yasadışı örgüt ve yapılanma ile yakınlığı veya irtibatı var diye kolaylıkla işten çıkarabilecektir.

Bu düzenlemeye dayanarak 22 Kasım 2016 tarihinde yayınlanan 677 Sayılı KHK ile belediyelerden ihraç edilen işçi ve memurların sayısı ise 2 bin 189'dur. Bunların 448'i işçi, 1741'i memurdur ve ihraç edilen işçilerin 191'i de sendikamızın üyesidir. Belediyelerden ihraç edilen 25 işçi ise görevine iade edilmiştir.

Tablo.7. 677 ve 688 Sayılı KHK ile İhraç ve İade Edilen İşçi ve Memur Sayısı

İhraç edilen işçi sayısı	448
İhraç edilen memur sayısı	1741
İhraç edilen toplam çalışan (işçi ve memur) sayısı	2.189
Görevine iade edilen işçi sayısı	25

Kaynak: 677 ve 688 Sayılı KHK.

KHK dışında iş sözleşmesi feshedilen ve askıya alınan işçilerin sayısı da oldukça yüksektir. Hükümet yetkilileri tarafından 88 belediye başkanı görevden alınmış, yerlerine merkezi idare tarafından kamu görevlileri atanmıştır.⁸ Yeni atanan kamu görevlileri tarafından işçilerin iş sözleşmeleri askıya alınmış ya da Valilik emriyle taşeron şirketlerde çalışan işçilerin iş akdi sona erdirilmiştir. Bu şekilde işsiz kalan üye sayımız 1.202'dir.⁹

Tablo 8. Yerel Yönetimlerde İstihdama İlişkin Veriler (2016)

	Haziran 2016	Aralık 2016	Hazirandan Aralık'a Fark	Değişim Oranı (%)
Memur	113.402	109.583	- 3.819	- 3,4
Sözleşmeli Personel	11.040	13.189	+ 2.149	+ 19,4
İşçi	174.451	175.960	+ 1.509	+ 0,9
Belediyelerde Kadrolu İşçi	84.971	79.973	- 4.998	- 5,8
BİT'ler (Belediye iktisadi teşekkülleri)	83.307	90.270	+ 6.963	+ 8,4
Geçici İşçi	6.173	5.717	- 456	- 7,4
Geçici Personeli	-	-	-	-
Diğer	-	-	-	-
Toplam	298.893	298.732	- 161	- 0,05

Kaynak: Maliye Bakanlığı BÜMKO Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Kamu Sektörü İstihdam Verileri II . ve IV. Dönem sonuçlarından derlenmiştir.

- **2016 yılında Belediyelerde Çalışan Memur Sayısı Azaldı.**

Belediyelerde memur istihdamı, Haziran 2016'dan Aralık 2016'ya kadar 3 bin 819 kişi (yüzde 3,4) azalarak 113 bin 402 kişiden, 109 bin 583 kişiye düşmüştür.

- **2016 Yılında Belediye İstihdamındaki En Fazla Azalış İşçilerde Oldu.**

Belediyelerde istihdamın yarısından fazlasını işçiler oluşturmaktadır. Buna karşın, bahsi geçen iki dönem arasında belediyelerde sürekli işçi kadrosunda çalışanların sayısı yüzde 5,8 azalarak 79 bin 973 kişiye düşerken, geçici işçilerdeki azalış yüzde 7,4 olmuştur. Belediye İktisadi Teşekküllerinde çalışan işçi sayısı ise yüzde 8,4 artarak 90 bin 270'e çıkmıştır¹⁰.

⁸ Kamuoyunda sıkça kullanılan "Kayyum" sözcüğü yerine raporda "Merkezi idare tarafından atanmış kamu görevlisi" ibaresi kullanılmıştır. Çünkü kayyum atanması mahkeme kararıyla gerçekleştirilen ve özel hukuk tüzel kişilerine uygulanan bir yaptırımdır. Belediyelerde yaşanan süreç ise bir mahkeme kararı olmadan Hükümet yetkililerince belediye başkanlarının görevden alınmasıdır.

⁹ DİSK/Genel-İş Örgütlenme Dairesi'nden alınan bilgiye dayanmaktadır.

¹⁰ Yaptığımız araştırmada 2015 Aralık ayında BİT'lerde çalışan işçi sayısı 16 bin 793 iken, 2016 Mart ayında bu rakamın 81 bin 9'a çıktığı görülmüştür. TÜİK Bilgi Merkezi'ne bu artışın nedeniyle ilgili sorduğumuz soruya 29 Mayıs 2017 tarihinde gelen yanıt şöyledir: "Yayınlanmış olduğumuz kamu istihdam verileri Maliye Bakanlığı'ndan alınan idari kayıta dayalı verileridir. Mailinizde belirtmiş olduğunuz Belediye İktisadi Teşekkülleri'ndeki sürekli işçi sayısındaki artış ile ilgili olarak

- **En Fazla Artış Sözleşmeli Personel İstihdamında Gerçekleşti.**

Toplam kamu istihdamında olduğu gibi, 2016 yılında belediye istihdamın da en fazla artış sözleşmeli personelde olmuştur. Sözleşmeli işçilerin sayısı 2 bin 149 kişi (yüzde 19,4) artarak, 11 bin 40 kişiden 13 bin 189 kişiye yükselmiştir.

Taleplerimiz:

15 Temmuz 2016’da yaşanan darbe girişimi, 2016 yılında kamu istihdamında köklü değişikliklere yol açmıştır. KHK’larla çeşitli kamu kurumlarından işçiler ve memurlar işten atılmış ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu’nun 63. maddesinin birinci fıkrası değiştirilerek şehir içi toplu taşımacılık ile finans ve bankacılık işlerinde grev erteleme konu edilerek fiili grev yasağı getirilmiştir. OHAL kapsamında, haklarında herhangi bir suçlama olmayan, kesinleşmiş yargı kararı bulunmayan, yıllardır aynı işte çalışan işçilerin sorgusuz, sualsiz, disiplin soruşturması olmadan ihraç edilmesine karşı öncelikli talebimiz **OHAL’in sona erdirilmesidir**. Bununla birlikte;

- 1- OHAL bahane edilerek gerçekleştirilen sendikal hakları ve istihdamı sınırlayıcı düzenlemelere son verilmelidir. Grev hakkının engellenmesine yönelik kararlar kaldırılmalıdır.
- 2- Kamuda ve yerel yönetimlerde yöneticilerin inisiyatifine bırakılmış bir sürece dönen ihraçlar, işten çıkarmalar veya iş akdinin askıya alınmasına yönelik kararlar Türkiye’nin onayladığı 111 Sayılı ILO Sözleşmesi’ne aykırıdır. Bu nedenle gerekli önlemler yöneticilerin inisiyatifi çerçevesinde değil, adil, ayrıntılı ve tarafsız incelemeler yapılarak alınmalıdır. Alınacak kararlarda Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler göz önünde bulundurulmalıdır.
- 3- Hukuk devleti ilkeleri temelinde, ihraç edilen tüm kamu ve yerel yönetim çalışanları için adil yargı yolu açılmalı, etkili, tarafsız ve bağımsız yargı ve itiraz yolları güvence altına alınmalıdır.
- 4- Başta taşeronlaştırma olmak üzere güvencesiz istihdam biçimlerinin yaygınlaştırılmasına son verilmeli, kamuda tam istihdamın sağlandığı çalışma koşulları yaratılmalıdır.

Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü ile görüşülmüştür. Bu artışın belediyelerden derlenen verilerde veri derleme aşamasında yapılan iyileştirmeden kaynaklandığını ifade etmişlerdir.”